

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju
Krzysztof Galos

Klimat inwestycyjny w sektorze mineralnym w kontekście polityki surowcowej Polski

Konferencja „Klimat inwestycyjny w sektorze mineralnym”

Warszawa, 14 października 2026

Bezpieczeństwo surowcowe to stan, w którym państwo ma zapewnione stabilne i zrównoważone dostawy surowców mineralnych niezbędnych do funkcjonowania gospodarki. Stanowi ono jeden z kluczowych elementów bezpieczeństwa gospodarczego, w tym bezpieczeństwa energetycznego, ale także militarnego, żywnościowego czy środowiskowego.

Współcześnie bezpieczeństwo surowcowe stało się jednym z najważniejszych wyzwań dla stabilnego rozwoju gospodarczego państw – szczególnie tych wysoko rozwiniętych – oraz warunkiem prowadzenia tego rozwoju w sposób zrównoważony i długofalowy.

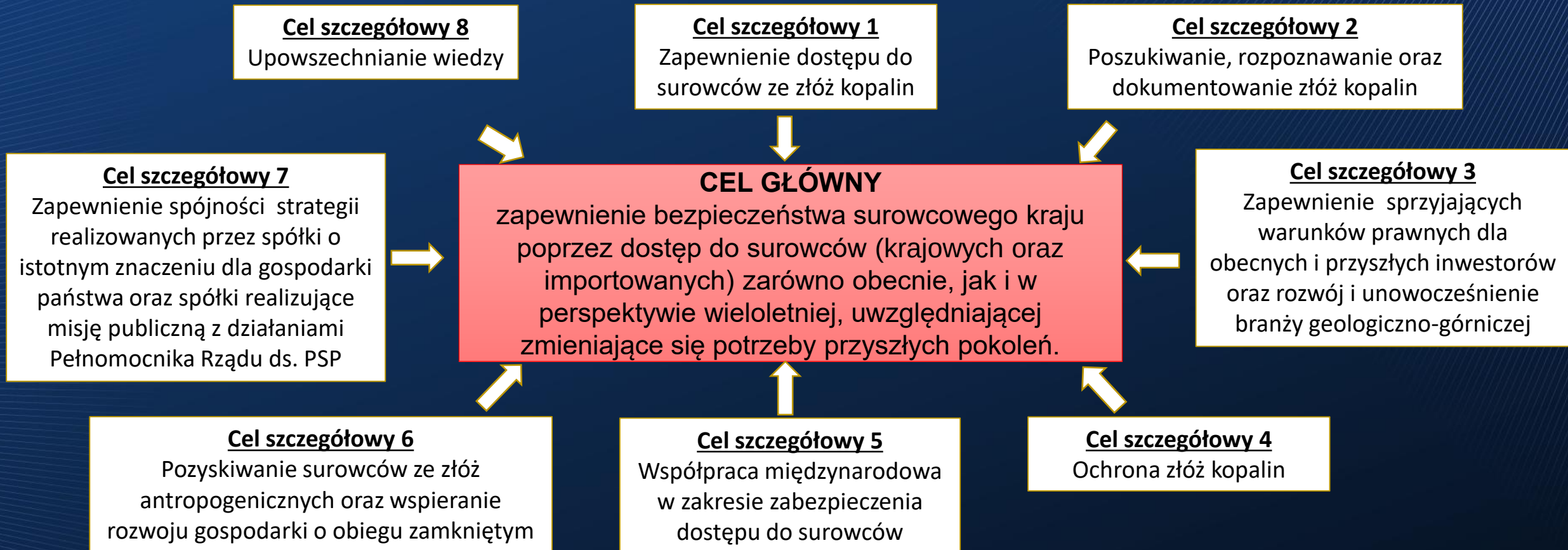
Bezpieczeństwo surowcowe osiąga się poprzez zaspokojenie potrzeb surowcowych dostawami ze źródeł krajowych (wydobycie kopalin, pozyskiwanie surowców ze źródeł wtórnych i odpadowych) oraz – w dużej mierze przede wszystkim - poprzez import.

Zapewnienie w jak najwyższym stopniu bezpieczeństwa surowcowego Polski wymaga zatem odpowiedniej polityki surowcowej, ukierunkowanej zarówno na wsparcie rozwoju zrównoważonych dostaw surowców ze źródeł krajowych, jak i zapewnienie stabilnego importu surowców deficytowych dla polskiej gospodarki.

Polityka Surowcowa Państwa – PSP2050

(pierwszy dokument dotyczący polityki surowcowej Polski,
obecnie obowiązujący, przyjęty przez Radę Ministrów 1 marca 2022 r.)

Rozporządzenie UE 2024/1252 – Critical Raw Materials Act

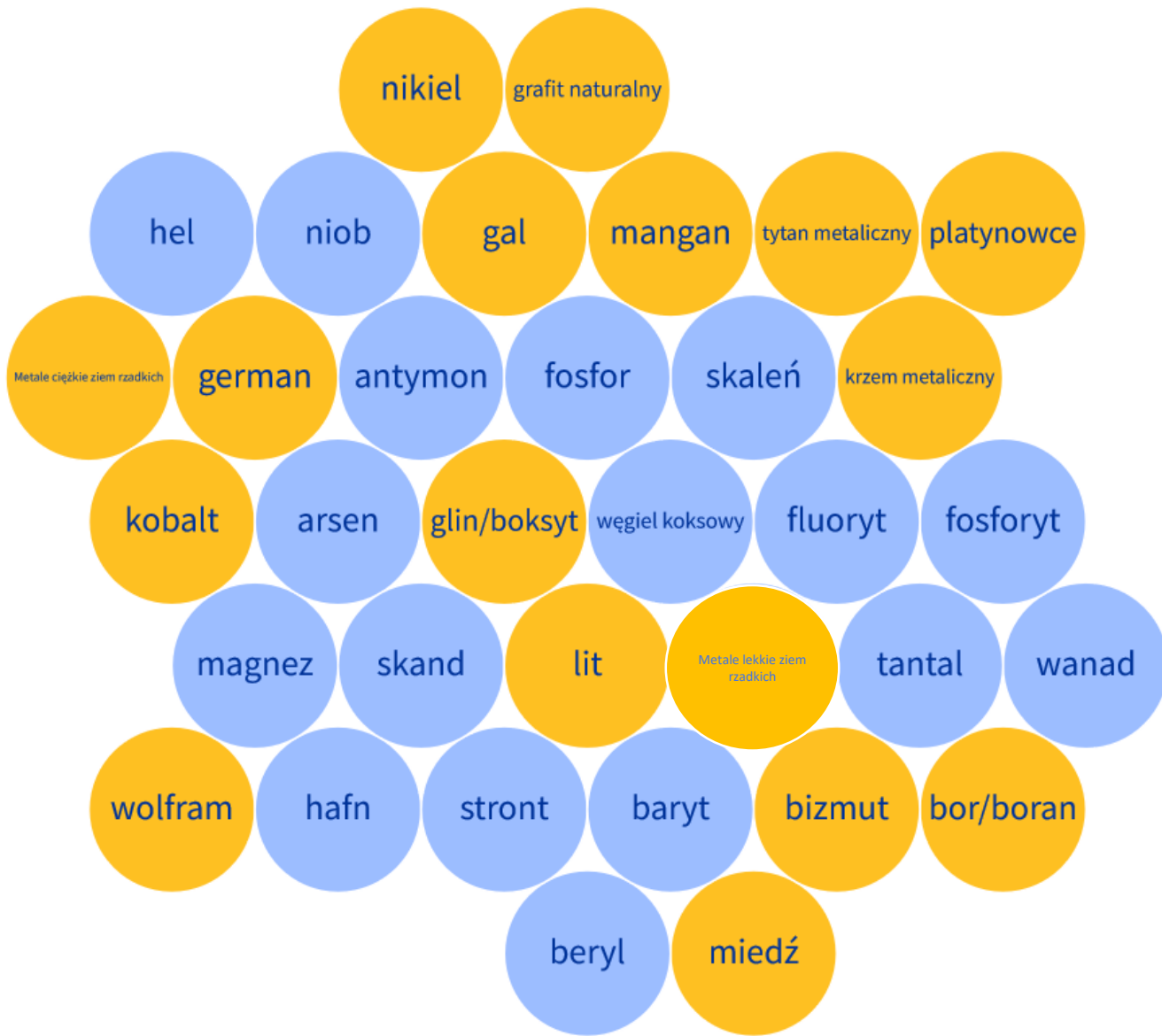
- Weszło w życie 23 maja 2024
- Rozporządzenie wyróżnia:
 - ✓ 34 surowce krytyczne dla UE (w tym 24 metale),
 - ✓ Wśród surowców krytycznych – 17 surowców strategicznych dla UE (w tym 15 metali)
- Określa 4 cele wskaźnikowe implementacji CRMA do 2030 roku (w odniesieniu do surowców strategicznych):
 - ✓ Zdolności wydobywcze zapewniają min. 10% rocznego zużycia UE
 - ✓ Zdolności przetwórcze zapewniają min. 40% rocznego zużycia UE
 - ✓ Zdolności w zakresie recyklingu zapewniają min. 25% rocznego zużycia UE
 - ✓ Dostawy z żadnego kraju trzeciego nie przekraczają 65% rocznego zużycia UE

Surowce krytyczne i strategiczne dla UE

Wg stanu na 2024 r.
zidentyfikowano 34 **surowce krytyczne dla Unii Europejskiej**

Spośród 34 surowców krytycznych, 17 surowców zidentyfikowano jako **surowce strategiczne dla Unii Europejskiej** (oznaczone na żółto)

Główne obszary działań wg CRMA

- Wyłanianie i wsparcie realizacji **projektów strategicznych**, w tym działalność krajowych punktów kontaktowych ułatwiających realizację projektów strategicznych na terenie danego kraju;
- Przygotowanie i implementacja **krajowych programów poszukiwań źródeł surowców krytycznych**;
- Monitorowanie i mitygacja ryzyk na rynkach surowców krytycznych, w tym monitoring rynkowy, potencjalne gromadzenie zapasów strategicznych i systemy wspólnych zakupów;
- Elementy wsparcia gospodarki cyrkularnej, w tym wsparcia **rozwoju odzysku surowców krytycznych z odpadów wydobywczych**;
- Rozwój międzynarodowej współpracy surowcowej z krajami pozaunijnymi wraz z partnerstwami strategicznymi;
- Koordynacja działań poprzez Europejską Radę ds. Surowców Krytycznych i jej podgrupy.

Projekty strategiczne wg CRMA

Pierwszy nabór:

47 projektów strategicznych (+13 projektów poza UE), w tym 2 projekty w Polsce (1 przetwórczy, 1 recyklingowy):

1. Rafineria REE w Puławach (REE) - Mkango
2. Zakład Recyklingu Baterii Polvolt w Zawierciu (Ni, Co, Mn, Li, Cu, PGM) - Elemental

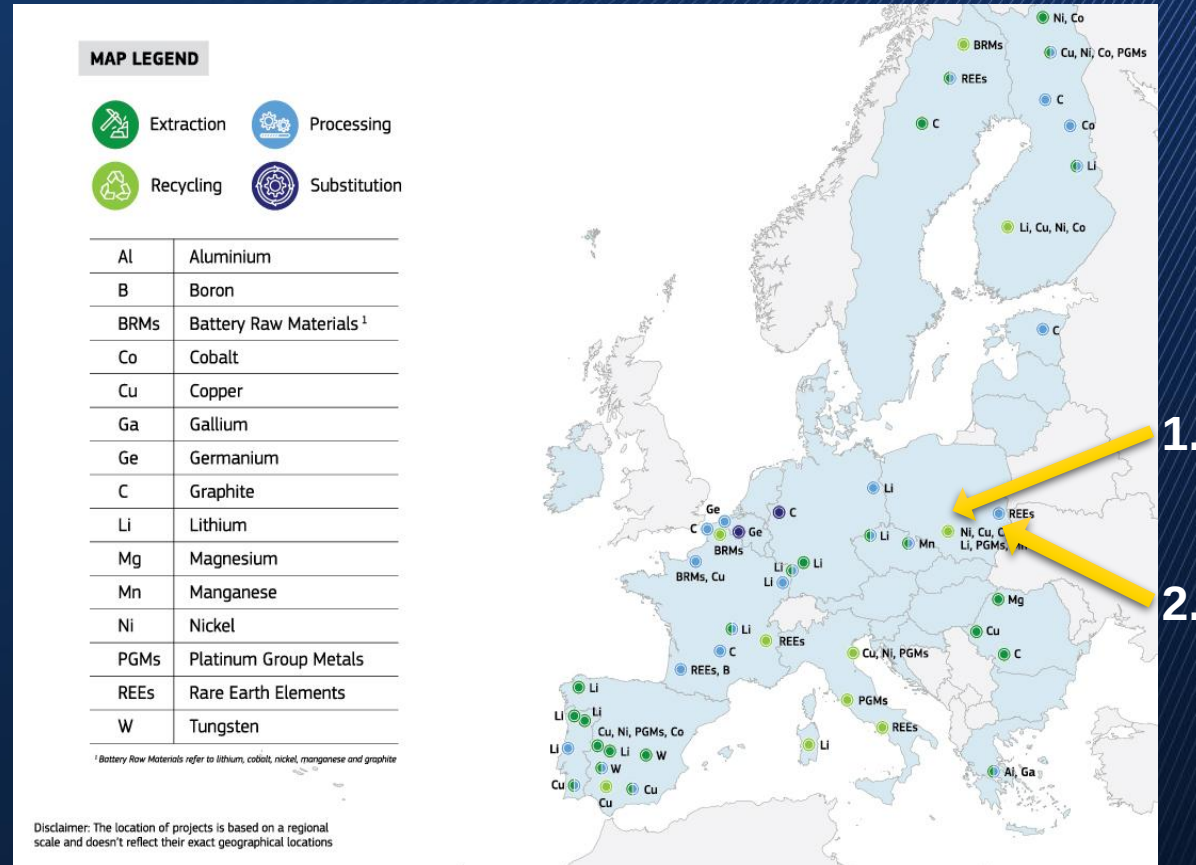
Drugi nabór:

46 projektów strategicznych, w tym 4 projekty w Polsce (1 górniczy, 3 recyklingowe):

1. Zagospodarowanie złoża rud Cu-Ag Retków-Grodziszczce (Cu) – KGHM Polska Miedź S.A.
2. Zintegrowana huta recyklingowa (Cu, Ni) – KGHM Polska Miedź S.A.
3. Zakład Urban Mining (Al, Cu, Ge, PGM) – TDM Electronics
4. CRM4Defence (Al, Mg, Ti) – Leonardo SpA (także we Włoszech, Francji i W. Brytanii)

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Projekt ustawy o zapewnieniu gospodarcze krajowej dostępu

do surowców, w tym surowców krytycznych (UC 83)

1. Implementacja zapisów Critical Raw Materials Act (CRMA) m.in. w zakresie:
 - Określenia organów i instytucji odpowiedzialnych za implementację CRMA z wiodącą rolą Głównego Geologa Kraju (z up. ministra ds. środowiska)
 - Utworzenia punktu kontaktowego dla projektów strategicznych oraz zasad postępowania z projektami strategicznymi
 - Przygotowania i realizacji krajowego programu poszukiwań surowców krytycznych
 - Monitorowania rynku surowcowego oraz ograniczania ryzyka dostaw surowców
 - Wdrażania krajowych środków dotyczących obiegu zamkniętego, w tym utworzenia bazy danych dot. zamkniętych łańcuchów odpadów wydobywczych
 - Zasad odpowiedzialności za naruszenie przepisów CRMA, w tym sankcji
2. Określenie zasad kształtowania Polityki Surowcowej Państwa i jej cykliczności, w tym prowadzenia wykazu surowców kluczowych dla polskiej gospodarki (wraz z przyjęciem unijnych list surowców krytycznych i strategicznych dla UE)

Krajowy program poszukiwań (złóż kopalin do produkcji) surowców krytycznych (KPPSK)

- Zgodnie z art. 19 CRMA do dnia 24 maja 2025 r. każde państwo członkowskie UE miało obowiązek sporządzić krajowy program poszukiwań ukierunkowanych na źródła surowców krytycznych; te programy krajowe poddaje się przeglądowi co najmniej co pięć lat, a w razie potrzeby – aktualizacji
- 23 maja 2025 – przesłanie projektu krajowego programu poszukiwań do DG GROW Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za implementację CRMA
- 2 września 2026 – Uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu rządowego „Krajowy program poszukiwań surowców krytycznych”, z zapewnieniem środków publicznych na jego realizację - łączne przewidywane koszty realizacji programu w latach 2026-2033 mają wynieść około 185,7 mln zł
- Etapowo uzyskiwane wyniki prac w ramach KPPSK mogą umożliwić przygotowywanie pakietów informacyjnych pod kątem przetargów na koncesje poszukiwawczo-rozpoznawcze

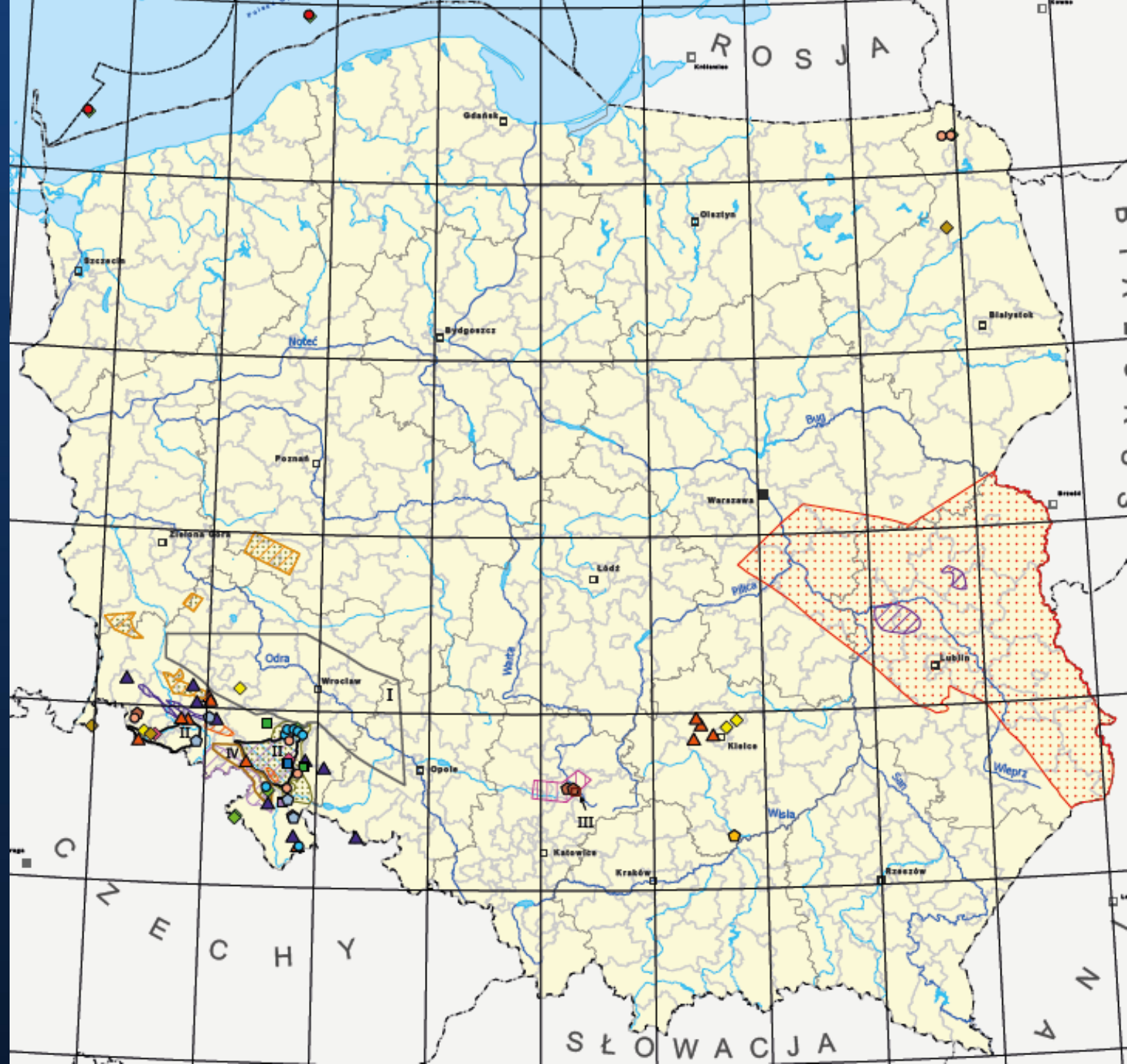
Lokalizacja planowanych prac poszukiwawczych w ramach KPPSK w Polsce - mapa pogładowa

3 kategorie priorytetów
poszukiwań:

I grupa – wysoki priorytet, m.in.
miedź, platynowce, grafit, baryt i
fluoryt, surowce skaleniowe, hel

II grupa – średni priorytet, m.in.
węgiel koksowy, wolfram, tytan i
wanad, arsen i bizmut, krzem
metaliczny, fosforyty, stront

III grupa – niski priorytet, m.in.
metale ziem rzadkich, gal i
german, lit, hafn, bor, antymon,
skand

Stare hałdy i zwałowiska odpadów górniczych i przeróbczych jako potencjalne źródło surowców krytycznych

- Potencjalnym źródłem niektórych metalicznych surowców krytycznych mogą okazać się niektóre stare hałdy i zwałowiska odpadów górniczych i przeróbczych
- Państwowa służba geologiczna (PIG-PIB) przeprowadziła ich wstępną inwentaryzację pod względem lokalizacji, objętości i typu obiektu
- W najbliższych latach planowane są szczegółowe badania niektórych, wytypowanych obiektów pod kątem obecności metali będących surowcami krytycznymi oraz możliwości ich odzysku, niezbędne jest jednak zapewnienie odpowiednich środków na te badania
- Potencjał niektórych spośród tych obiektów w szczególności dotyczyć może takich metali będących surowcami krytycznymi jak: antymon, arsen, bizmut, gal, german, kobalt, miedź, nikiel, platynowce, a także innych metali takich jak cynk, ołów czy cyna
- Potencjalne zagospodarowanie niektórych spośród tych obiektów pod rządami tzw. ustaw odpadowych, docelowo także poprzez instytucję złóż antropogenicznych

Surowce kluczowe dla polskiej gospodarki

Surowce kluczowe dla krajowej gospodarki – surowce o podstawowym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania krajowej gospodarki i zaspokojenia potrzeb społeczeństwa (zgodnie z projektem ustawy UC83)

Wyróżniono obecnie roboczo:

- 12 surowców kluczowych dla polskiej gospodarki wśród surowców strategicznych dla UE (zgodnie z listą 2024)
- 5 surowców kluczowych dla polskiej gospodarki wśród innych surowców krytycznych dla UE (zgodnie z listą 2024)
- 28 surowców kluczowych dla polskiej gospodarki nie będących surowcami strategicznymi lub krytycznymi dla UE (w tym paliwa kopalne, surowce dla przemysłu chemicznego, surowce dla przemysłu metalowego, maszynowego i zbrojeniowego, surowce budowlane i przemysłu materiałów budowlanych)

Surowce kluczowe dla polskiej gospodarki

1. Antymon (tlenki, metal)	16. Kruszywa mineralne	31. Sole potasowe (i sole K-Mg)
2. Bentonity	17. Krzem metaliczny	32. Sól kamienna (NaCl)
3. Boksyty, alumina i aluminium	18. Lit (tlenki, wodorotlenki, węglan)	33. Srebro
4. Bursztyn	19. Magnez metaliczny	34. Surowce skaleniowe itp.
5. Cyna	20. Magnezyty i magnezje	35. Talk i steatyt
6. Cynk	21. Mangan (koncentraty, tlenki, metal)	36. Torf???
7. Dolomity przemysłowe	22. Miedź	37. Tytan (koncentraty, FeTi, metal)
8. Fosforu surowce	23. Molibden (koncentraty, tlenki, metal)	38. Wanad (żelazowanad)
9. Gaz ziemny	24. Nikiel	39. Wapienie przemysłowe
10. German	25. Ołów	40. Węgiel brunatny
11. Gips i anhydryt	26. Piaski kwarcowe szklarskie i formierskie	41. Węgiel kamienny energetyczny
12. Grafit naturalny	27. Pierwiastki ziem rzadkich	42. Węgiel kamienny koksowy
13. Iły ceramiczne	28. Platynowce	43. Złoto
14. Kamienie budowlane i drogowe	29. Ropa naftowa	44. Żelazo (koncentraty, surówka, stal)
15. Kaolin	30. Siarka elementarna	45. Żelazostopy

Surowce krytyczne dla UE będące surowcami kluczowymi dla polskiej gospodarki

1. Antymon (tlenki, metal)	10. Miedź
2. Boksyty, alumina i aluminium	11. Nikiel
3. Fosforu surowce (fosforyty, fosfor)	12. Pierwiastki ziem rzadkich
4. German	13. Platynowce
5. Grafit naturalny	14. Surowce skaleniowe itp.
6. Krzem metaliczny	15. Tytan (koncentraty, FeTi, metal)
7. Lit (tlenki, wodorotlenki, węglan)	16. Wanad (żelazowanad)
8. Magnez metaliczny	17. Węgiel kamienny koksowy
9. Mangan (koncentraty, tlenki, metal)	

Na żółto surowce strategiczne, na niebiesko inne surowce krytyczne

Surowce krytyczne dla UE nie będące surowcami kluczowymi dla polskiej gospodarki

Arsen	Hel
Baryt	Kobalt
Beryl	Niob
Bizmut	Skand
Bor/Borany	Stront
Fluoryt	Tantal
Gal	Wolfram
Hafn	

Na żółto surowce strategiczne, na niebiesko inne surowce krytyczne

Surowce kluczowe dla polskiej gospodarki nie będące surowcami krytycznymi dla UE

Paliwa kopalne	Surowce metaliczne	Surowce chemiczne	Surowce budowlane, ceramiczne itp.
Gaz ziemny	Cyna	Siarka elementarna	Bentonity
Ropa naftowa	Cynk	Sole potasowe (i sole K-Mg)	Bursztyn
Węgiel brunatny	German	Sól kamienna (NaCl)	Dolomity przemysłowe
Węgiel kamienny energetyczny	Molibden (koncentraty, tlenki, metal)		Gips i anhydryt
	Ołów		Iły ceramiczne
	Srebro		Kamienie budowlane i drogowe
	Złoto		Kaolin
	Żelazo (koncentraty, surówka, stal)		Kruszywa mineralne
	Żelazostopy		Magnezyty i magnezje
			Piaski kwarcowe szklarskie i formierskie
			Talk i steatyt
			Torf???
			Wapienie przemysłowe

Źródła surowców kluczowych dla polskiej gospodarki

- W przypadku aż 19 spośród 45 surowców kluczowych dla polskiej gospodarki krajowe zapotrzebowanie pokrywane jest w całości importem, a w przypadku kolejnych 6 surowców w ponad 70%
- 18 surowców kluczowych to surowce pozyskiwane wyłącznie lub niemal wyłącznie z krajowych złóż kopalin, jednak poza surowcami budowlanymi są to tylko: **cynk, miedź, ołów, siarka, sól kamienna, srebro, węgiel brunatny i węgiel kamienny**
- Wśród surowców kluczowych dla polskiej gospodarki, które do tej pory nie są w Polsce wytwarzane, w świetle dotychczas znanej bazy zasobowej **potencjalnie możliwy** jest rozwój produkcji górniczej surowców do produkcji **krzemu, molibdenu, niklu, soli potasowych, tytanu i wanadu**, a w przyszłości może także **grafitu i litu**, pod warunkiem spełnienia kryteriów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych
- Lepsze wykorzystanie źródeł wtórnych i odpadowych może przyczynić się do wzrostu krajowej produkcji miedzi, aluminium i platynowców oraz uruchomienia krajowej produkcji m.in. **litu, kobaltu, manganu, niklu, niewielkich ilości antymonu, bizmutu i germanu, oraz stopów pierwiastków ziem rzadkich, magnezu i wolframu.**

Ważniejsze polskie surowce eksportowe w 2024 r.

Surowiec	Eksport/ produkcja (%)	Surowiec	Eksport/ produkcja (%)
Cyna – metal	95	Grafit syntetyczny	88
Cynk – metal	64	Hel	100
Miedź – metal	50	Koks	77
Ołów – metal	28	Piaski szklarskie	9
Ren – metal	100	Siarka elementarna	26
Srebro - metal	99	Sól	9

Nowa Polityka Surowcowa Państwa

Głównym celem nowej Polityki Surowcowej Państwa ma być propozycja spójnych, komplementarnych działań na rzecz **zapewnienia bezpieczeństwa surowcowego Polski** poprzez budowę sprawnego i efektywnego systemu gospodarowania **surowcami mineralnymi: krytycznymi i strategicznymi dla UE oraz kluczowymi dla polskiej gospodarki**, w całym łańcuchu ich wartości, w tym **zapewnienia dostępu do tych surowców**, z uwzględnieniem posiadanych przez Polskę **źródeł pierwotnych, wtórnych i odpadowych tych surowców oraz ich bezpiecznego i zdywersyfikowanego importu**.

Polityka ta musi być zgodna z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym (*Secondary first!*), pozostając także w ścisłej korelacji z zapisami **Rozporządzenia UE 2024/1252 (CRMA)** oraz powiązanej z nim projektowanej ustawy o zapewnieniu gospodarce krajowej dostępu do surowców, w tym surowców krytycznych (UC 83)

Nowa Polityka Surowcowa Państwa – główne obszary interwencji

- ❖ Zapewnienie dostępu do surowców ze złóż kopalin poprzez zrównoważone zarządzanie krajową bazą zasobową
- ❖ Rozwój pozyskiwania surowców ze złóż wtórnych i odpadowych oraz wspieranie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym
- ❖ Poprawa warunków prawnych, administracyjnych i finansowych dla funkcjonowania obecnych i rozwoju przyszłych projektów surowcowych
- ❖ Współpraca międzynarodowa i bezpieczne łańcuchy dostaw surowców
- ❖ Rozwój prac badawczo-rozwojowych, kompetencji i kadr sektora surowcowego oraz upowszechnianie wiedzy o surowcach mineralnych

Planowane zmiany obowiązującego Prawa geologicznego i górniczego w ramach poprawy klimatu inwestycyjnego – wybrane przykłady

- Uproszczenie postępowań koncesyjnych w przypadku węglowodorów
- Wprowadzenie trybu przetargowego postępowań koncesyjnych dla innych kopalin stanowiących własność górnica niż węglowodory (dotyczy to zwłaszcza rud metali)
- Korekta warunków przedłużania koncesji poszukiwawczych oraz wydobywczych
- Wprowadzenie nieodpłatnego dostępu do informacji geologicznej na etapie poszukiwania i rozpoznawania złóż
- Uproszczenie niektórych wymogów dotyczących wniosków koncesyjnych
- Doprecyzowanie listy kopalin, których złoża objęte są własnością górnica SP
- Doprecyzowanie zasad wyznaczania złóż strategicznych oraz zasad ich ochrony
- Dla złóż stanowiących własność górnica Skarbu Państwa – równoległe wdrożenie międzynarodowego systemu klasyfikacji zasobów złóż UNFC
- Dalsza elektronizacja procedowania wszystkich postępowań prowadzonych przez organ koncesyjny oraz utworzenie systemu e-koncesje

Główne elementy działań w ramach Polityki Surowcowej Państwa wpływające na klimat inwestycyjny w Polsce w obszarze surowcowym

- Instytucja projektów strategicznych (górnictwych, przetwórczych, recyklingowych) mających na celu rozwój podaży surowców uznanych za surowce strategiczne dla UE – możliwości i działania wynikające z Rozporządzenia CRMA oraz ustawy o zapewnieniu gospodarce krajowej dostępu do surowców
- Zmiany wynikające z procedowanych zmian Prawa geologicznego i górnictwego w obszarze m.in. dostępu do informacji geologicznej, klasyfikowania zasobów, złóż strategicznych, wniosków i postępowań koncesyjnych i in.
- Realizacja przez państwową służbę geologiczną Krajowego Programu Poszukiwań Surowców Krytycznych oraz – odrębnie - pogłębionych badań starych hałd górnictwych i przeróbczych pod kątem wskazania potencjalnych nowych źródeł surowców krytycznych, dla późniejszego ich rozpoznania przez podmioty prywatne
- Analiza bieżących strumieni odpadów pod kątem rozwoju recyklingu celem pozyskiwania surowców krytycznych

Niezbędne uwzględnienie innych ważnych czynników wpływających na klimat inwestycyjny w Polsce w obszarze surowcowym

- Potrzeba wypracowywania zrównoważonego podejścia do planowania inwestycji w obszarze surowcowym w kontekście potrzeby uzyskania decyzji środowiskowej – niezbędny odpowiedni dialog ze „służbami środowiskowymi”, korzystanie ze znanych dobrych praktyk
- Potrzeba właściwego dialogu społecznego na szczeblu lokalnym jako warunku konieczny możliwości realizacji projektów górniczych/surowcowych, także w kontekście uwarunkowań planistycznych – bez zgody władz lokalnych zasadniczo nie będzie możliwości realizacji takich projektów
- W przypadku projektów strategicznych zgodnie z CRMA – kwestie środowiskowe i społeczno-planistyczne będą rozstrzygane przy większym zaangażowaniu właściwych organów państwa

Dziękuję za uwagę

Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju
Prof. Krzysztof Galos
krzysztof.galos@klimat.gov.pl

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska